

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą 2025- Nr.
Į Nr.

DĖL APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektas parengtas atsižvelgus į viršesnį viešąjį interesą ir visuomenės sveikatos ir saugos tikslą, įtvirtintą Europos Sąjungoje jau keletą metų, bet tik dabar įsitvirtinantį Lietuvos teisiniame reguliavime, tačiau menkai atsispindinčiame instituciniuose veiksmuose; siekiant mažinti administracinę naštą (perteklinius reikalavimus); vertinant faktinį išimtinai reguliuojamos planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkos komponentams, remiantis kitų valstybių praktika, Europos Komisijos ir tarptautinių ornitologų organizacijų rekomendacijomis ir duomenimis, taip pat vėjo elektrinių parkų plėtotojų reiškiamą kritiką, kad Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas) nuostatos ne tik nesukūrė teisinio aiškumo, nepanaikino subjektyvių sprendimų rizikos, tačiau tapo itin sudėtingai įveikiamu barjeru atsinaujinančių išteklių energetikos, kaip energetinės nepriklausomybės garanto, plėtrai ir galimybės atsirasti iš esmės bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Aplinkos ministerija identifikavo, kad Aprašo taikymas netapo aiškiu instrumentu institucijoms priimant sprendimus dėl planuojamų vėjo elektrinių poveikio paukščiams ir šikšnosparniams, kylantys ginčai, trukmė, tyrimų peržiūros ir naujų reikalavimų nustatymai, net kompetentingų specialistų tyrimų duomenų paneigimas ar atskirų ekspertų paslaugų pirkimas tapo chaotiško ir objektyviai nepagrindžiamo sprendimų priėmimo instrumentu. Turimais Europos Sąjungos ir Lietuvos duomenimis, paukščių ir šikšnosparnių žūtys nuo vėjo elektrinių nepatenka į sąrašą dešimties dažniausių ūkinių veiklų, darančių didžiausią poveikį tokiam neigiamam reiškiniui, tačiau nei vienai iš aukščiau esančių ūkinių veiklų poveikis aplinkai net nėra vertinamas, įskaitant ir poveikį paukščiams (pastatai, žemdirbystė, transportas ir pan.).

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Aplinkos ministro įsakymas, kuriuo patvirtintas Aprašas, išdėstomas nauja redakcija. Siūloma:

- atsisakyti Aprašu nustatomų paukščių ir šikšnosparnių tyrimų, atliekamų PAV dokumentų rengimo metu, ir monitoringo, atliekamo pradėjus eksploatuoti vėjo elektrines, reikalavimų, nes tyrimų metodikos nustatymas įsakyme išimtinai dėl vėjo elektrinių sukuria prielaidas manyti ir nesuteikia teisės reikalauti, kad kitose ūkinėse veiklose toks paukščių stebėjimas ir vertinimas taip pat turėtų ir galėtų būti atliekamas, jei tam yra objektyvių priežasčių. Todėl paukščių ir šikšnosparnių stebėjimo ir tyrimo reikalavimai, metodikos turi būti peržiūrėti iš naujo, unifikuojami ir tvirtinami atskiru tvarkos aprašu ar kitu dokumentu, kuriuo remiantis tokie reikalavimai galėtų būti taikomi ne tik vėjo elektrinių veiklai;

- atsisakyti vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ar šikšnosparniams, kriterijų, taikomų paukščių ar šikšnosparnių veisimosi, mitybos, migracijų ar kitokio susitelkimo vietų, kurios išvardintos Aprašo 2 priede, t. y. poveikio kriterijus apibūdinti tik dėl „Natura 2000“ ir pajūrio regiono teritorijų, kurios skirtos paukščių ar šikšnosparnių apsaugai, nes tokia praktika visiškai atitinka ir Europos Komisijos, ir tarptautinių ornitologų draugijų rekomendacijas;

- atsisakyti Aprašo priedo, kuriame apibūdinamos vėjo elektrinių poveikio reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ar šikšnosparniams prevencijos priemonės. Į Aprašą įtraukti tik specifinius reikalavimus technologinėms prevencijos priemonėms, nes technologinė pažanga ir priemonių efektyvumas juda daug sparčiau nei kinta teisinis reguliavimas. Nurodytų priemonių sąrašas taip pat kėlė abejonių, kadangi neatitiko tarptautinių rekomendacijų. Pavyzdžiui, dažymo reikalavimas vidutiniškai net 80 procentų efektyvus siekiant išvengti susidūrimų su paukščiais. Daugelis priemonių aprašymų yra itin subjektyvūs ir laisvai interpretuojami todėl, manytina, teisės aktui nesuteikia aiškumo, kompetentingoms institucijoms – pagrindo priimti objektyvius sprendimus;

- numatyti privalomumą naudoti vėjo elektrinių neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams technologines prevencijos priemones tam tikrose situacijose, nustatant, kad poveikis paukščiams ir šikšnosparniams gali būti vertinamas kaip reikšmingas neigiamas, jeigu tokių technologinių prevencijos priemonių neplanuojama įdiegti;

- patikslinti įsakymo, kuriuo tvirtinamas Aprašas, punktus, nustatančius įvedamo teisinio reguliavimo pasikeitimų taikymą vėjo elektrinių poveikio aplinkai vertinimo planavimo procesams ir dokumentams, kurie rengiami arba buvo jau parengti ir patvirtinti, bet turi būti pakeičiami arba pratęsimas jų galiojimas, įskaitant eksploatuojamų vėjo elektrinių poveikio paukščiams ir šikšnosparniams monitoringo programas.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Įgyvendinant Projektą, dalyvaus tos pačios institucijos, kaip ir iki šiol – Aplinkos apsaugos agentūra ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Projektu inicijuojamais pakeitimais tikimasi paspartinti naujų rengiamų vėjo elektrinių parkų poveikio aplinkai vertinimo ir sprendimų priėmimo procedūrą, diegiant patikimas technologines prevencijos priemones, – išvengti paukščių ir šikšnosparnių žūčių prie vėjo elektrinių, vykdyti nuolatinę jų apsaugą ir monitoringą; panaikinti prielaidas viršesnio viešojo intereso ribojimams spekuliacijomis (kai kuriais atvejais tai buvo pastebėta) paukščių ir šikšnosparnių tema, įvertinant anksčiau egzistavusią situaciją dėl tų pačių vėjo elektrinių poveikio kraštovaizdžiui, vykčius panašius teisinius ir institucinius procesus.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

¹ [Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: (nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos).

Projektas neprieštaruoja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas¹ (pažymimas tinkamas variantas)

Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos Projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas², kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai³; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁴*).

Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Projektu perkeliama (dėl Direktyvų) ir (ar) įgyvendinama (dėl Reglamentų ir Sprendimų) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (išvardijama). (Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė⁵. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ... (išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti) (arba Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas⁶ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas⁷ (pažymimas tinkamas variantas)

Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.

¹ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

² [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

³ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(ex ante\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

⁵ [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

⁶ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁷ [Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

10. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

Projekte naujų sąvokų nėra.

Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

12. Konsultavimasis su visuomene¹ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. d. iki 202.. m. d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (**arba** Projektas viešosioms konsultacijoms paskelbtas (**arba** bus skelbiamas) interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus gali teikti (**arba** galės teikti) visi suinteresuoti asmenys.

Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

13. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Derinimo terminas (pažymimas tinkamas variantas):

12 darbo dienų

5 darbo dienos (*jeigu dėl nenumatytų aplinkybių Projektas turi būti priimtas nedelsiant, surašomas motyvuotas prašymas suinteresuotoms institucijoms pateikti išvadas, o suinteresuotiems asmenims – pastabas ir pasiūlymus dėl Projekto skubos tvarka Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių² 19 punkte išvardytais išimtiniais atvejais*).

14. Projekto rengėjai

Projektą parengė aplinkos ministras Povilas Poderskis (tel. +370 657 90673, el. p. povilas.poderskis@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 8 lapai.

2. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Aplinkos ministras

Povilas Poderskis

¹ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

² [Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“.

ADRESATŲ SĄRAŠAS

Energetikos ministerija
Ekonomikos ir inovacijų ministerija
Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija
Lietuvos vėjo elektrinių asociacija
Aplinkos apsaugos agentūra
Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
Lietuvos ornitologų draugija
VšĮ „Darnaus vystymosi centras“
Baltijos aplinkos forumas
Visuomeninė organizacija „Lietuvos gamtos fondas“
Asociacija „Aplinkosaugos koalicija“
Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas
Specialiųjų tyrimų tarnyba